

ИльэсыкIэр хъяр тфэрэхъу!

Адыгэ макIэ

№ 251 (19765)

2010-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ
ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 31-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу ыкIу ихъакIэхэу тилъанIэхэр!

ИльэсыкIэу кIыхьэрэм пае тышгъуфэгъушIо!
Мы мэфэкIым ренэу тыгушIоуэ тежэ. Ильэсы-
жыгъу дэгъэкIотэжыгъуэ, шIоу, дэгъоу ащ тиресуб-
ликэ ыкIу зэрэпсауу тухэгъэу къафыхыгъэр тыгу
къэтэгъэкIыжыгъу, зэфхыгъыжыгъэр тэишых, гухэ-
лтыкIэхэри итэхъухъэх.

Ильэсэу икIырэр экономикэм, социальнэ лъэны-
къом ыкIу инновационнэ IофшIэным шIуагъэ зы-
пылт Iофтхьэгъэ инхэу ащызышIуахыгъэхэмкIэ хэ-
гъэунэфыкIын плэкIыщт. Анахь мэхъанэишх зIэм
пытэу тичыгъэ телъ: 2011-рэ илъэсым тичIыфхэм
акIуачIэрэ яшIэныгъэрэ икIоу къызыфагъэфедэ-
щтых, 2010-рэ илъэсым хэгъэгум фэтишIагъэм на-
хыбэ тызэгъусэу джыри фэтишIэщт.

Непэ тызэрыгушхон тшI. Адыгеим кадрэ дэгъухэр
иIэх: IэпэIэсэныгъэхэу зыхэлъ специалистхэр, твор-
ческэ кIуачIэхэр, ныбжьыкIэ чанхэр. ТичIыгу шIагъо
зэгурьIоныгъэрэ зэзэгъыныгъэрэ азыфагу илъэу
лъэпкъ зэфхыгъафхэм къахэкIыгъэхэр ыкIу дин
змышIэужыгъэхэр зылэжыгъэхэрэ щэпсэх. Тызэгъу-
сэу тIкIуачIэ зэхэлъмэ, тиреспубликэ нахь лъэишэу,
нахь зэтэгъэпсыхыгъэу тшIын зэрэплэкIыщтым
тичыгъэ телъ.

ИльэсыкIэм пшIэрылтыкIэхэри тапашхъэ къы-
регъэуцох, ахэр чанэу ыкIу IэпэIэсэныгъэ ин хэлъэу
зэрэзэшIотхыщтхэм бэ елгытыгъэщтхэр.

2011-рэ илъэсым анахь гухэлгышIухэр щыIэны-
гъэм зэрэщыпхырытищыщтхэм, ублапIэ пэпчэ кIэ-
ухышIу зэрэфхыгъуштым, тигупсэ Адыгеир экъош-
ныгъэмкIэ, зэгурьIоныгъэмкIэ ыкIу гъэпсын Iофым-
кIэ щысэтхыпIэу зэрэщытыщтым шIошгъхуны-
гъэ фытшI.

Тыныбдэжэгу лъанIэхэр, псауныгъэ пытэ, щыIэ-
кIэишIу шгъуиIэнэу, мэфэкIым шгъучфэу шгъупэгъо-
кIынэу шгъуфэтIо! ИльэсыкIэм зэкIэми насып къы-
шгъуфэрэхъ!

Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Анатолий ИВАНОВ

***** 2010-рэ илъэсымрэ зэфхыгъыжыгъэрэ

Спортым щытхъур къыщыхы

Зэхыхъэр зышаублэным сабыхъэр
пчэгум кIыхьэхэи, ИльэсыкIэм фэ-
гъэхыгъэ усэхэм къаджагъэх, орэд-
хэр къауагъэх, спортсменхэм яме-
дальхэм ахагъахъозэ, Адыгэ Респу-
бликэм щытхъур къыфахыгъэу афа-
уагъ.

2010-рэ илъэсым спортсменхэм-
кIи, тренерхэмкIи лъэхъэнэ гъэшIэ-
гъонэу зэрэщытыгъэр КъумпIыл
Мурат зэIуэкIэм шыхигъэунэфы-
кIыгъ. Спорт Iофтхьэгъэ 300-м ехъу
АР-м шызэхашагъ. Кушхъэфэчэ
спортымкIэ апэрэу дунэе зэIуэкIэ-
гъухэу «Адыгеим и Гран-при» зы-
фиIорэр мэлылфэгъу мазэм тирес-
публикэ шыкIуагъ. Дунэе ралли-ма-
рафонэу «Дэнэ гъогу-2010-рэ» зы-
фиIорэр Адыгеим ичIыналгыи шы-
зэхашагъ.

Урысыем изэнэкъокъухэр гъого-
гъу 18 Адыгеим шыкIуагъэх — ку-
шхъэфэчэ спортымкIэ, шахмат-
хэмкIэ, тхэквондмкIэ, дзюдомкIэ.

Урысые ыкIи дунэе зэнэкъокъу-
хэм АР-м испортсменхэр ахэлэжы-
хъэ, хагъэунэфыкIырэ чIыпIэхэр
спорт лъэпкъ 20-м ехъурэмкIэ къы-
дахыгъэх. Урысыем ихэшыпыкIыгъэ
командэхэм спортсмен 20-м нахы-
бэ ахэт.

Хэгъэгум иныбжьыкIэмэ яспар-
такиадэ спорт лъэпкъ 21-кIэ Адыге-
ир хэлэжыгъ. Темыр Кавказым
иреспубликэхэмкIэ АР-м апэрэ чIы-
пIэр къыдихыгъ. ДзюдомкIэ, спорт
щэрыонымкIэ, кушхъэфэчэ спор-
тымкIэ, самбэмкIэ, нэмыкIхэмкIи
медальхэр къахыгъэх.

2010-рэ илъэсым Адыгеим ибас-

**Адыгеим испортсмен ыкIи
итренер анахь дэгъухэу 2010-рэ
илъэсым къыхахыгъэхэр тыгъуа-
сэ Правительство зычIэт Унэм
къырагъэблэгъагъэх. АР-м и Пре-
мьер-министрэу КъумпIыл Мурат
ти Президентэу ТхъакIушынэ
Аслъан, Правительством ацIэкIэ
зэхыхъэм хэлэжыгъэрэ афэ-
гушIуагъ, шIухъафтынхэр афи-
шыгъэх.**

кетбол командэу «Динамэм» ап-
шъэрэ купым апэрэ чIыпIэр къы-
щыдихыгъ. Тигандбол, футбол ко-
мандэхэри УФ-м изэнэкъокъумэ
ахэлэжыгъэх.

2014-рэ илъэсым Олимпиадэ
джэгунхэр Шъачэ шыкIоштых. АР-р
Урысыем испорт гупчэхэм ащыщ
хъуным фэшI Президентэу ТхъакIу-
шынэ Аслъан, Парламентымрэ Пра-
вительствэмрэ Iофыгъуабэмэ кIэ-
шакIо афэхъух. Республикэ стади-
онмкIэ, спорткомплексхэр ашIых.

Физкультурэмрэ спортымрэ апыша-
гъэмэ япчъагъэ хэпшыкIэу хэхъо.
Премьер-министрэу КъумпIыл
Мурат зыфэгъушIогъэ спортсмен-
хэмрэ тренерхэмрэ ащыщых Поно-
маренко Валерийрэ Гуляйченко Ге-
оргийрэ — спорт щэрыоныр, Абэ-
зэ Ислъамрэ Хьэпэе Хьамидэрэ —
боевой самбэр, Галстан Арсенрэ
Романов Игорьрэ — дзюдор, Хъушт
Ахьмэдхъанрэ ХьэшхуанэкIо Ай-
варрэ — самбэр, Чэсэбий Абрек-
рэ Хьот Юнысрэ — самбэр, Ордэн

Андзауррэ БеданэкIо Рэмэзанрэ —
дзюдор, Алифиренко Александррэ
Алифиренко Сергейрэ — спорт
щэрыоныр, Вислогуров Русланрэ
Пчелинцев Вячеславрэ — спорт
щэрыоныр, Гарбуз Мариерэ Алек-
сандр Реввэрэ — гандболыр, Бор-
сэ Астемьиррэ Сихъу Казбекрэ —
кикбоксингэр.

Унэхэр аратыгъэх

Гандбол командэу «Адыгфыр»
Адыгеим зыщызэхашагъэм къыш-
ублагъэу хэгъы Галина Мельнико-
варрэ Лариса Сысоеваррэ. Спортым
ялахышIу зэрэхашIыхыгъэр рес-
публикэм ипашэхэм къыдалгыти,
Г. Мельниковаррэ Л. Сысоеваррэ
унэхэр аратыгъэх. Спорт лъэпкъхэу
аныхъэу мэхъанэ зэрэтыхэрэмкIэ
гъэхъагъэ зышIырэ спортсменхэм
илъэс къэс унэхэр аратыгъэ ашIыщт,
яфэIо-фашIэхэри нахышIоу афа-
гъэцэкIэщтых.

Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслу-
женнэ тренерэу Хьот Юныс зэха-
хъэм хэлэжыгъэ спортсменхэмрэ
тренерхэмрэ ацIэкIэ къэгущылагъ.
АР-м испорт базэ хэхъоныгъэшIу-
хэр зэришIыхэрэм осэ ин ритыгъ,
республикэм и Президентэу Тхъа-
кIушынэ Аслъан, Парламентымрэ
Правительствэмрэ яшIушIагъэ хи-
гъэунэфыкIыгъ, тапэкIи тиспорт-
сменхэм тагъэгъушIо зэрашIоигъор
къыуагъ.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

Сурэтым итхэр: зэхыхъэм хэлэ-
жыгъэхэр.

Шъузфэсакыжъ!

Терроризмэм пэшIуеклогъэнымкIэ Комиссиесу АР-м
щызэхашагъэр республикэм терроризмэ къышчымы-
хъуным фэшI, мэфэкI мафэу къаглохэрэм псэуи
сакыныгъэ къызыхагъэфэнэу къалъэу. ЧыпIэ зэ-

фэшхъафхэм Iофтхьабзэхэр ащыкIоштых, цIыфхэр
бэу ащызэрэгъушIоштых. Ащ фэдэ чIыпIэхэр теракт
зэхэзыщэщт бзэджащIэхэмкIэ Iэрыфэгъоу зэрэщы-
тыр къыдалгытэнэу, цIыфхэр зыфэсакыжыгъынхэу,
ямынIосэ пкъыгъоухэм ямыIэнхэу, ащ фэдэ альэгъу-
гъэмэ, макъэ агъэлунэу комиссиер къаджэ.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу згъэлапIэхэрэр!

2011-рз ИлъэсыкIэу кыхьэрэм
фэиI сыгу кыздеIэу сышгуфэгъуиIо!
ИлъэсыкIэр зэкIэми тикIэсэ
мэфэиI нэфынэу зэрэщытым имы-

закъоу, илъэсыжгъэу икIырым икIэуххэр зыщызфэгъуиIэу.

ИофшIэныр шIу зылгъэгъуэр цIыф Iуихэр Адыгеим щэпсэух, сьд фэдэрэ ишгъэу ахэм гъэхъагъэ хэлгъэу зышгуахышгуиIт. ГухэлъыкIэхэр зыдаIыгъэхэу ахэр ыпэкIэ лъэкIуатэх.

Насып, псауныгъэ пытэ шгуиIэнэу, шгуихахъо кыкIимычынэу, пытагъэ кызыхъэжгъуэгъэу сыгу кыздеIэу сышгуфэгъуиIо!

ИлъэсыкIэм чэфэу шутехъанэу, ИлъэсыкIэ мафэ шгуфэгъуэнэу шгуфэгъуиIо!

Лъытэныгъэ кышгуфэгъуиIэу, Краснодар краим администрация ипашэ (губернатор) и Полномочнэ лъыкIоу Адыгэ Республикэм щыIэ Н. М. ПИВОВАРОВ

Бзэхэр зыщызэрагъэиIэрэ Гупчэу «Активым» 2011-рз илъэс-ыр Адыгэ Республикэм щыпсэуэрэм ИлъэсыкIэ мафэ афэгъуэнэу афэIо, мэфэиIым пае афэгъуиIо.

Псауныгъэ пытэ, насып яIэнхэу, ягухэлъышIухэр къадэхъунхэу афэгъуиIо. Адыгэ Республикэр илъэс 20 зыхъуиIт илъэсым гъэхъагъэу цышIырэ дэхагъэкIэ къатэжыбнэу, шIоу цыIэр къадэхъунэу, янасып зыдаIыгъэу жгъэу псэунхэу афэгъуиIо.

«ЦыхьэшIэгъу телефоном» Иоф ешIэ

УФ-м и МЧС «цыхьэшIэгъу телефон» иIэ хъугъэ. КъулыкIым иофшIэн зэрэзыхьэрэмрэ ащ исатыр хэтхэм япшгъэуиIэхэр зэрагъэа-кIэхэрэмрэ цыфхэм еплъыкIэу фыраIэр зэрагъэиIэным, МЧС-м къулыкIу цызыхъэу пэщэ ИнаIэмэ аIугхэм ар кызыфагъэфедэзэ законыр зыукторэ ахэтымэ, нэмыкIэу Иоф шызышIэхэрэм хэукIон-ныгъэу ашIыхэрэр кычIэгъэщыгъэнхэм, МЧС-м ипшгъэуиIэхэрэ фытыныгъэу иIэхэрэ икIу фэдизэу цыфхэм алъыгъэIэ-сыгъэнхэм фэиI ар кызыIуахыгъ.

УФ-м и МЧС АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ «цыхьэшIэгъу телефон»: (8772) 56-80-78.

Анахь дэгъухэр кыыхахыгъэх

Суд органхэм яIофшIэн икIэгъэIэгъонкIэ журналистхэм яз-нэкIокIу АР-м и Апшгъэрэ Суд мы илъэсэу икIырым зыхьэгъагъ. «Современный суд: время открытости» ащ зэрэджэгъэхэр. Судхэм яIофшIэн шхьэхыгъэу кыгъэ-лгъэгъэным фэгъэхыгъэ Феде-ральнойнэ законэу аштагъэр зэнэкIокIу лъапсэ фэгъуэгъ. Ащ имы-закъоу, Хэгъэгу зэошхом иветера-нэу, УФ-м изаслуженнэ юристэу,

СССР-м и журна-листхэм я Союз хэ-тэу, илъэсыбэрэ Адыгеим исуд системэ ипша-гъэу, мыгъэ зыныбжэ илъэс 90-рз хъу-гъэ Б.Б. Наурзэм фэгъэ-хыгъэ-гъагъ. Адыге-

им и Апшгъэрэ Суд, суд департа-ментхэм я ГъэIорышIапIэ ыкIи АР-м и журналистхэм я Союз уч-редитель фэгъуэгъэх.

Джырэблагъэ зэнэкIокIу икIэуххэр зэфэхысыжыгъэх. Ащ фэгъэхыгъэ зэхъхэр зэришагъ АР-м и Апшгъэрэ Суд итхьаматэу Трэхъо Аслъан. ИофшIабзэм хэлэ-жыгъэх ащ игуадзэу Р.И. Иман-къулэр, судьяхэм я Совет ипашэу А.М. НабэкIор, суд Департамен-тым и ГъэIорышIапIэ ипашэ игуа-дзэу Хь.Н. Нэгъуцур, журналист-хэм я Союз итхьаматэу, республи-кэ гъэгъэу «Адыгэ макъэм» ире-дактор шхьалэу Т.И. Дэрбэр. Жур-налистхэм яIофшIэгъэу кыра-хьылагъэхэм анахь дэгъухэр къа-хыгъэх. Ахэр гъэгъэу «Совет-ская Адыгея» зыфиIорэм икор-респондентэу Дмитрий Кизяно-вым, Джэджэ районим игъэгъэу «Красное знамя» зыфиIорэм ио-фшIэу Любовь Щербина ыкIи «Адыгэ макъэм» икорреспонден-тэу Клэрэ Фатимэ яIофшIэгъэхэр арых. ТекIоныгъэр кыдзыхыгъэ-хэм щыгъэу тхьыгъэхэр шIухаф-тынхэрэ кыратыгъэх.

***** Культурэмрэ лъэхъанымрэ *****

Зэгъэпшэнхэм уапэкIэ уагъаплъэ

ДгъэкIомэжырэ илъэсым...

Адыгэ Республикэм культу-рэмрэ искусствэмрэкIэ ИофшIапIэ 358-рз ит, ахэм нэбгырэ 3300-рз ащэлажэ. Урысые Федерацием, Адыгэ Республикэм УФ-м ишъо-ллырхэм ящытхьуцIэхэр кызыфауысыгъэхэр 245-рз мэхъу. Культурэм, кинема-тографием, къэбар жьугъэм иамалхэм Иоф ащызышIэрэмэ ямзэзэ лэжыаплъэ сомэ мини 8-м нэсыгъ. Урысыем и Къыб-лэ шъолыгъэр Темыр Кав-казымрэ ар ягъэпшагъэмэ, я 5 – 6-рз чIыпIэхэм АР-р ащыл.

Федеральнойнэ, республикэ мурад программэхэр АР-м культурэмкIэ и Министерствэ ыгъэацIэхэзэ, анахьу мэхъанэ зэритырэ 2006 — 2011-рз илъэсхэм ателытагъэу «Урысыем и культуру» зыфиIорэр ары. Ащ дакIоу, 2010 — 2014-рз илъэсхэм Адыгэ Республикэм ибиблиотекахэм, 2009 — 2011-рз илъэсхэм АР-м культурэмрэ ис-кусствэмрэкIэ хэжыныгъэхэр ягъэпшэнхэм афэгъэхыгъэхэр ипшгъэуиIэ шхьалэмэ ащы-шых.

ЖьоныгъокIэ мазэм Урысыем иапэрэ шIушIэ кинотеатральнэ фестивалэу «Обереги Будущее» ыIоу тиреспубликэ шыкIуагъэм УФ-м и кино ыкIи итеатрэмэ яар-тист цIэрыIо 80 хэлэжыгъ.

Адыгэ Республикэм и ЛъэпкIэ музей ия 85-рз илъэс мыгъэ игъэ-кIотыгъэу хигъэуиIэуиIыгъ.

Шъолыгъэр фестивалэу «Кубань театральная-2010»-м республи-кэм итеатрэхэр шкIогъу мазэм хэ-лэжыгъэх, Адыгеим щытхьур кыфахыгъ. Фестивалым ижюри хэтыгъэх Москва кыкIыгъэ кри-тиххэр. Адыгэ Республикэм иза-служеннэ артисткэу Гьонэжы-

кIо Асыет спектаклэу «Мэдэям» кышшыгъэ ролымкIэ къахъы-гъэ къодыеп, Диплом кыфагъэ-шъошагъ. Бзылфыгъэ ролыр зэ-кIэми анахь дэгъоу кышыгъэу жорим кыыхыгъ, ахъшэ шIу-хъафтын кыфахыгъ.

Спектаклэм и сценографии (сурэтышI-сценографы АР-м изаслуженнэ сурэтышIэу Сихъу Рэмэзан) ыкIи шыгъынхэм Иоф адзэшыIэгъэ сурэтышI-модель-рэу, АР-м культурэмкIэ изаслу-женнэ ИофшIэу Даур Людмилэ къащытхьуэгъ, ятворчествэ осэ ин кыфахыгъ.

АР-м и ЛъэпкIэ библиотекэ шэ-кIогъу мазэм илъэс 115-рз зэрэ-хъугъэр ИофшIэгъэ дэгъухэмкIэ ха-гъэуиIэуиIыгъ.

Чъэпыогъум и 2 — 6-м Адыгэ Республикэр илъэс 19 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу Адыгэ культурэм ия V-рз Дунэе фестиваль Мыекъуа-пэ шыкIуагъ. КIэлэцIыкIухэмрэ нибжыкIэхэмрэ художественнэ творчествэмкIэ яфестиваль зэнэ-кIокIоу «Адыгеим ижыгъэжы-ехэр», 2010-рз илъэсым илэжы-гъэ имэфэиI фэгъэхыгъэу рес-публикэ фестивал-зэнэкIокIоу «Адыгэ къуаер», нэмыкIхэри гъэ-шIэгъонэу Мыекъуапэ шызэха-шагъэх.

Хэгъэгу зэошхом ТекIоныгъэр кызышIыдагъэхэр илъэс 65-рз зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу лъэпкIэ творчествэм ифестивалэу «ТекIо-ныгъэм и Салют» зыфиIорэр шы-Iэныгъэм епхыгъэу зэхъагъ. КIэ-лэцIыкIухэр, зыныбжэ хэжIотыгъэ-хэр, театрэхэмрэ библиотекэхэмрэ яIофшIэхэр, сурэтышIхэр, сурэ-теххэр, нэмыкIхэри мэфэиI зэхъ-хъхэм ахэлэжыгъэх.

Лъыжужыныгъэм, зэкIошны-гъэм афэгъэхыгъэ ордэхэр, усэ-хэр зэхъахэмэ ащылгъэх. Ис-кусствэмкIэ Мыекъуапэ икIэлэ-цIыкIу еджалэу N 1-м иансамб-лэу скрипкэмкIэ ордэуиIохэр кызыгъаIорэм дунэе фестивалэу Астрахань шыкIуагъэм шIухаф-тын шхьалэр кышшыдыхыгъ. Зэ-нэкIокIу нэбгырэ 600-м нахьы-бэ хэлэжыгъ.

ЛъэпкIэ зэпхыныгъэхэм афэ-гъэхыгъэ зIуIуIэгъу гъэшIэгъон-хэр АР-м культурэмкIэ и Мини-

стерствэ Успенскэ районимрэ Ермэлхъаблэрэ ащызэхышагъэх.

Культурэмрэ искусствэмрэкIэ координационнэ советэу «Темыр Кавказым» 1996-рз илъэсым кы-щыублагъэу Адыгеим пэцэныгъэ дызэрихъагъ. Джы советым иIo-фыгъохэр Краснодар краим егъэ-цакIэх. Адыгэ Республикэм куль-турэмкIэ иминистрэу ЧэмышIо Гъэзый Урысыем культурэмкIэ и Министерствэ икоординационнэ совет ипрезидиум хадзыгъ.

Творческэ купхэр

АР-м и Къэралыгъо Акаде-мическэ къэшъокIо ансамблэу «Наймэсыр» Дунэе фестивалэу США-м шыкIуагъэм апэрэу хэлэ-жыгъ, тильэпкэгухэу хэгъэгум шыпсэурэмэ аIуIагъ (купым ихудожественнэ пащэр Къулэ Мыхъамэд).

Польшэм шыкIогъэ фестива-лым ансамблэхэу «Исламыем», «Казачатэм» щытхьур кыша-хыгъ. «Исламыер» зэкIэми анахь коллектив дэгъоу зэхъацIомэ кы-хыгъ, художественнэ пащэр Нэ-хэе Аслъан. «Си Адыгей» зы-фиIорэ программэм пае Урысы-ем и Правительствэ ишIухаф-тын «Исламыем» кыфагъэшъо-шагъ. «Си Адыгей» зыфэгъэ-хыгъэр ижырэ лъэпкIэ ордэхэр кыгъэуиIэжыгъэнхэм изакъоп. Адыгэ музыкэр дунэе культурэм илъэаплэмэ зэрэныгъэри кы-уыхыкыт.

Тыркуем кыкIыгъэ кIэлэцIыкIу къэшъокIо ансамблэу «Мафэр» Адыгеим, Краснодар краим апэ-рз мыгъэ ащылгъ. Купхэу «Рус-ская удалымрэ» симфоническэ оркестрэмрэ концерт макIэп къа-тыгъагъ.

Иорданием ишхьафитыныгъэ зэрагъэмэфэиIырым фэгъэхыгъэ кыгъэуиIэгъонхэм Къэбэртгэ-БэлъкIарым, Къэрэпшэ-Щэрджэ-сым, Адыгеим яIыкIохэр ахэлэ-жыгъэх. ЗылашIэрэ сурэтышI-ар-хитекторэу Бырсыр Аудлахэ ти-республикэ ыцIэкIэ Иорданием шылагъ, итворчествэ кышшыгъэ-лгъэуагъ.

АР-м культурэмкIэ и Мини-стерствэ мэхъанэ ин реты лъэпкIэ культурэм итарихь нахьышIоу зэгъэшIэгъэным, угъонжыгъэ-ным. Тильэпкэгухэу IэкIыб хэ-гъэгухэм арысхэм якультурэ зэ-гъэшIэгъэным ехьылIэгъэ Иоф-гъохэр хэпшIыкIэу лъэкIуатэх. АР-м культурэмкIэ и Министер-ствэрэ республикэм лъэпкIэ куль-турэмкIэ и Гупчэрэ зэгъусэхэу АР-м и ЛъэпкIэ музей «Хэгъэ бзы-лфыгъэм идунай» ыIоу шызэха-щагъэм IэкIыб хэгъэгумэ кыры-кIыжыгъэ тильэпкэгу бзыл-фыгъэхэр хэлэжыгъэх, яIофшIэгъэ 75-рз кышагъэуиIэгъуагъ.

(ИкIэух я 12-рз н. ит).

ИльэсыкIэм мэфэжы

ти Постпредствэ

зэрэщыкIуагъэр

Адыгэ Республикэм и Представительствэу къалэу Москва, УФ-м и Президент дэж шыэм тыгъэгъазэм и 16-м Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлыкъарым ыкIи Къэрэщэе-Щэрджэсым, Абхъазым къарыкIыгъэ сабийхэмрэ ахэм янэ-ятэхэмрэ, нэбгырэ 60-м ехъуэху, ильэсыкIэм фэгъэхьыгъэ елкэ кIэракIэм рагъэблэгъагъэх. Постпредствэмрэ АР-м сатыумкIэ ипредставительствэмрэ Иоф ащызышIэхэрэм ясабийхэри ахэм ахэтыгъэх.

Мэфэки зэхэхэр къызэуиухызэ, «сабий зэрымыс унагъом насып илэп, — къылуагъ Представительствэм културэмрэ общественнэ организациэхэмрэ зэпхыныгъэ адырIэ-нымкIэ иотдэл ипашэу Къэбэртэе Эм-мэ. — Непэ тихьакIэц ианах хьэкиIэ лъапIэхэр сабийхэр ары». ИльэсыкIэ мафэ къафыхану, псауныгъэ пытэ яIэнэу кIэлэцIыкIухэм къызафэлыа-лом буж АР-м и Премьер-министрэу, Иофхэр иIэу Москва шыIэгъэ Къум-пIыл Мурат гушIэр ритыгъ. Янэ-ятэхэр агъэгъушIоху, яхэгъэу шIу альэгъоу, цыф еджагъэху хъунху ар сабийхэм къафэлыагъ.

ХьэкиIэ цыкIухэм гушIыIэ фабэхэр

къарилуагъ ыкIи ильэсыкIэу кыхьэрэмкIэ къафэгъушIуагъ Представительствэм ипашэу ХьопсэрэкIэ Мурат.

Мэфэки зэхэхэр гъэшIэгъонэу рекIокIыгъ. КIэлэцIыкIухэм Москва Адыгэ унэ зэрэдэтыр ашIагъ, Адыгэ Республикэм фэгъэхьыгъэу къызэ-ряупчIыгъэхэм яджэуапхэр къало-жыгъэх. Адыгеим икIэлэ гушIэ, ибыракъ зыфэдэхэр, адыгэхэр лэпкэ 12 зэрэхушIыгъэхэр ашIэх. Адыга-бзэкIэ, къэбэртэебзэкIэ, урысыбзэкIэ усакIоху МэцбэшIэ Исхьакъ, Къу-екъо Налбий, Цуекъо Джэхьфар, Афэ-унэ Лыуан, Жэнэ Кырымызэ, Борис Гедгафовым яусэхэм къаджагъэх. Москва шыпсэурэ Бзэсэж Валерэ цыкIум хъулыфыгъэ лэпкэ шыа-шэу «черкескэм» икIэбар кыIо-тагъ. Нуужым кIэлэцIыкIухэм Лыжэ Щтыргъукиымрэ Ос Пшыагъэмрэ къафэкуагъэх, елкэм дэжэ шычэфы-гъэх, кIэлэцIыкIухэм шIухьафтын-хэмрэ джэгуалэхэмрэ къаратыгъэх.

ХьэкиIэ цыкIухэр зэкIэ нысхэпэ те-атрэм икIэгъэлыгъонхэми ашIогъэ-шIэгъонэу яплыгъэх, сценэм къыща-гъэлыагъорэм ежхэри хэгущыIэ-щтыгъэх.

ЗэкIэмэ анахэу кIэлэцIыкIухэр зэ-жагъэхэр адыгэ джэгур ары. Къэш-бо-кIо ансамблэу «Адыгэхэр» зыфило-рэм зыщызыгъэсэрэ къэшбо-кIо цы-кIуху Москва шыпсэуэхэрэм ягуапэу «ЗэфакIор», «ЛъэпчIасэр», нэмыкI къашIохэри къашIыгъэх.

Мэфэки зэхэхэр ыкIэм зыфэ-кIом мултыфильмэу «Бэмби» адыгабзэкIэ зэдэжIыгъэу, нарт СаусырыкIэ фэгъэхьыгъэ мултыфильмэм яплыгъэх, пингвин цыкIухэм «ЛъэпчIасэр» къызэрэшIырэр видеороликымкIэ альэгъугъ. Мэфэки Iанэри кIэрэ-кIа-гъэ, Улэугъэху, ау насыпышIоху са-бийхэр зэбгырыкIыжыгъэх. Адыге-им и Постпредствэу Москва шыIэр ахэм амэкъэ жынчхэмкIэ къызэпа-гъэджагъ, даху къызэрапэгъокIы-гъэхэм ыгъэгъушIуагъэх.

ТапэкIэ джыри адыгэ кIэлэцIы-кIухэр зыхэлэжэщтхэ зэхэхэ зэфэ-шхьафхэр Постпредствэм шашIын-хэу а мэфэки мафэм тыригъэгъу-шIухьагъэх.

УФ-м и Президент дэж
Адыгэ Республикэм
и Постпредствэу шыIэм
ипресс-къулыкIу.

***** ПенсиехэмкIэ фондм шыущегъэгъуазэ *****

Пенсиехэм къафыхагъэхьорэ социальнэ тынхэр

Иоф зымышIэрэ пенсионерху 2010-рэ ильэсым итыгъэгъазэ и 31-м ехъулэу номеру 173-ФЗ зытет Фе-деральнэ законэу «УФ-м ИофшIэ-нымкIэ ипенсиехэм яхьыллагъ» ыкIи номеру 166-ФЗ зытет Федеральнэ законэу «УФ-м икIэралыгъо пен-сиехэр ятыгъэхэм ехьыллагъ» зы-филохэрэм атэтэу пенсие къызэра-тыхэу ыкIи яматериальнэ шылакIэ пенсионеры зэрыпсэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэм зэрэхуэрэм

кыхьэкIэу феде-ральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэ-хьожэ 2010-рэ ильэсым зы-фамыгъэу-цугъагъэхэр пенсионе-рыр зэры-псэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэм джы зэрэхэхуа-гъэм ыпкэ к I Э у , 2 0 1 1 - р э и л ь э с ы м федеральнэ

социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын япенсие къыфахыным кIэдзонхэ фитых.

Адыгэ Республикэм пенсионеры зэрэщыпсэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэу шагъэнэфагъэр сомэ 4194-рэ.

2011-рэ ильэсым пенсиехэм ягъусэ федеральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэ-хьожыр фагъэуцушIт ишыкIэгъэ до-кументхэр игъусэхуэ заявлениекIэ цыфым зызафигъэгъэ мазэм къы-кIэлэцIыкIорэ мазэм иапэрэ мафэ къы-щыублагъэу. Арышгъ, федеральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын къы-зэрэтыхуэ 2011-рэ ильэсым къыш-ыублагъэу зиматериальнэ шылакIэ пенсионеры зэрыпсэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэу агъэнэфагъэм

кIэмыхэхэрэм 2010-рэ ильэсым итыгъэгъазэ и 31-м нахь клас мы-хъугъэу ифэшIошэ заявлениекIэ ПФР-м ичIыпIэ орган зыфагъэзэн фае. Сэкъатныгъэ зилэ кIэлэцIыкIу-хэм ыкIи зыныбжэ илэс 18-м нэ-мысыгъэ кIэлэцIыкIуху зылыгъы-щтыр зэрамылэжыым фшI пенсие зыфагъэуцугъэхэм заявление аты-ныр имышIыкIагъэу федеральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын фагъэуцу.

Мыщ дэжыым джыри зэ шыугу къэдгъэкIыжы тшIоигъу пенсиехэм ягъусэ федеральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын ПФР-м ичIыпIэ органху Адыгэ Республикэм шыIэ-хэм цыфэхэм зэрафагъэуцурэр. Ау ар зыфагъэнафэхэр япенсие, социальнэ тынхэр (ЕДВ-р, ДЕМО-р ыкIи граждэнхэм аратыр нэмыкI соци-альнэ Iэпылэгъуху Адыгэ Республи-кэм изаконодательствэ тегъэпсыкIы-гъэу ахьщэ шыкIэм тетэу афагъэу-цухэрэр) зэкIэри зызэхэбгъэхьожэ-хэкIэ пенсионеры зэрыпсэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэу агъэнэ-фагъэм лыкIэмыхэхэрэр ары нылэп. Пенсионеры зэрыпсэун ытэкIышIт ахьщэ анахь макIэу тиреспубликэ шагъэнафэрэм къышIыкIэрэм фэдиз федеральнэ социальнэ ахьщэ хэгъэ-хьожэ тын афагъэуцурэр.

Джыри зэ къэтэIожы: социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын зыфагъэу-цухэрэр Иоф зымышIэрэ пенсионер-хэр ары. Арышгъ, социальнэ ахьщэ хэгъэхьожэ тын зыфагъэуцугъэ пен-сионеры зыгорэкIэ ИофшIапIэ Iу-хьагъэмэ, ащ ехьыллэгъэ къэбар ипа-лэм ехъулэу ПенсиехэмкIэ фондм лыгъэлэсын фае.

ХьАЦЫКIУ Марин.
ПФР-м и Адыгэ республикэ Къу-тамэ социальнэ тынхэмкIэ иот-дел ипаш.

ИльэсыкIэм ипэгъокIэу

ДэгъукIэ ***** хагъэунэфыкIыгъэх

Адыгэ къэралыгъо университе-тым и Къутамэу къуаджэу Коицха-блэ дэтым АР-м гъэсэныгъэм зыкы-циIэтынымкIэ чIыпIэ гъэнэфагъэ цыубытыгъ. Непэ ащ сту-дентхэр цеджэхэрэ къодыен, ныбжыкIэхэр научнэ-ушIтын Иофтхьабзэхэм ахэлэжээх, ялофшIагъэхэм Урысыем цызэ-хацэрэ научнэ конференциехэм осшIухэр къацафаиы. Езыгаджэхэрэм яшIэныгъэхэм зэпымыоу ахамыгъахьомэ, ежэ студентхэри ащ фэдэу лыкIотэщтхэн.

Мары экономикэ ыкIи хысап дисциплинэхэм якафедрэ икIэлэгъаджэхэр бэмышIэу учебнэ-методическэ тхылъ анахь дэгъухэр къызэрэхьылIэгъэгъэ къэгъэлэгъон-презен-тациеу Москва цыкIуагъэмрэ я VII-рэ Урысые зэнэкъокъу-хэмрэ ахэлэжэагъэх. ИофшIагъэу ахэм арахьыллагъэхэр дэгъукIэ хагъэунэфыкIыгъэх. ЕстествознаниемкIэ Урысые Академием иунашIокIэ ащ и Аттестационнэ комиссия Алъэскыр Марыетрэ ГошIэ Людмилэр РАЕ-м ипрофес-сорыцIэр къафаусыгъ.

АКЪУ-м и Къутамэу Коицхаблэ цыIэм экономикэ ыкIи хысап дисциплинэхэмкIэ икафедрэ РАЕ-м и Президиум иуна-шIокIэ «Золотая кафедра России» зыфилохэр къыфагъэ-шIошагъ, ащ дипломэу «Золотой фонд отечественной на-уки» зыфилохэр игъус. Джаш фэдэу кафедрэм ипашэу ГошIэ Людмилэ «Наукэмрэ гъэсэныгъэмрэ язаслуженнэ ИофшI» зыфалорэ цIэр къылэжыгъ.

Къэгъэлэгъон-презентацие хэлэжэагъэ учебнэ-методи-ческэ пособиетфым ащыцэу пIыым дипломхэр къалэжы-гъэх, ащ нэмыкIэу ИофшIагъэхэм РАЕ-м классическэ универ-ситетскэ ыкIи техническэ гъэсэныгъэмкIэ иучебнэ-методиче-скэ объединение и Гриф къалэжыгъ.

АпшIэрэ еджапIэм идириктор научнэ ИофшIэнхэмкIэ игуа-дзэу С. Киясэм зэрэхигъэунэфыкIырэмкIэ, Къутамэм илофш-шIэхэм студентхэм яегъэджен пылэ Иофхэр модернизацие шIыгъэхэр яшIэрылэ шIхьаIэу алытэ. Ащ цызэрагъэгъо-тырэ шIэныгъэхэр неуцIрэ мафэм игъэпсын дишIэху хьуцт.

Мыекъопэ район *****

Чемпионхэр шагъэсэщтых

Сомэ миллионитIум еху зыосэ товар лъапIэ Москва къыраци Мыекъопэ район мы мазэм къынагъэсыгъ. Спортивнэ оборудование зэтэгъэпсыхьагъэ къызфацагъэр ятIонэрэ СДЮШОР-у В. Босенкэр зыацэр ары. Спортивнэ еджапIэм ицимнастическэ зал мы мафэхэм ИофшIэныр цызэпыурэп. Урысыем ипроектнэ-технологическэ, экспериментальнэ-кон-структорскэ институтэу спортивнэ ыкIи туристическэ пкыгъохэр къыдзыгъэкIыхэрэм къышIыгъэ спортивнэ сна-рядхэмрэ оборудованиемрэ мыц цагъэуцух.

Ащ фэдэ шIухьафтын лъапIэ къызэрафатIуныгъэр зэ-кIэмэ апэу зыхьатырыр УФ-м спортивнэ гимнастикэмкIэ и Федерацие шIолъыр зэфэишхьафхэм ащыIэ кIэлэцIыкIу спор-тивнэ еджапIэхэм Iэпылэгъу зэраригъэгъотырэр ары.

ИльэсыкIэр къызэрэхуэу оборудованиакIэ къызэрагъэу-цогъэ зальм тренировкэхэр цырагъэжэщтых. ЯщыкIэгъэ снарядхэр кэмысыхэзэ муниципальнэ ыкIи спонсор Iэпылэ-гур агъэфедэ ащ гъэцIэкIэжын ИофшIэнхэр цызэхьацагъэх. Джы тикIэлэцIыкIухэм мыц дэгъоу зыцагъэсэн альэкIышIт, ящыкIагъэр зэкIэ цагъотышIт. ТапэкIэ чемпион ныбжы-кIэхэр мыц къызэрэчIэкIышIтхэм тицыхьэ телъэу тежэщт.

Анахь еджэпIэ дэгъур *****

2010-рэ ильэсымкIэ анахь еджэпIэ дэгъур къыхагъэщы-ным пае Мыекъопэ районым зэнэкъокъоу цызэхьацагъэ-гъэм зэфэхьысыжэхэр фаиыгъэх. Ащ хэлэжэагъэ еджэпIэ 20-м шыцэу сабийхэм шIэныгъэр гъэсэныгъэр ягъэгъо-тыгъэнымкIэ анахьшIоу къагъэлэгъуагъэр поселкэу Крас-нооктябрьскэм дэт еджапIэу N 2-р ары. ЕджапIэм иди-ректору Т. Харченкэм дипломэ шIухьафтынэу сомэ мин 45-рэ ратыгъэх.

Поселкэу Тульскэм дэт я 16-рэ еджапIэу Н. Коновар зи-пацэрэ апэрэ еджапIэу Шьаукъо Къэплан пэцэныгъэ зы-дызэрэхьэрэмрэ ятIонэрэ чIыпIэр зздагошIыгъ. Ящэнэрэ чIыпIэр Абадзехскэм дэт еджапIэм фагъэишIошагъ. ЗэкIэмэ ахьщэ шIухьафтынхэр аратыгъэх.

Джаш фэдэу «УФ-м гъэсэныгъэмкIэ ило-фшIэ гъэшIуагъ» зыфилохэр цIэр къызфа-гъэишIошэгъэ кIэлэгъаджэху М. Калайда, И. Шутыковам, О. Алисовам, А. Солодовам аратыжыгъэх. АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэ-ныгъэмрэкIэ и Министерствэ ищытху тхылъхэмкIэ кIэлэгъаджэху Н. Сла-щевамрэ Н. Дюжинамрэ ялофшIакIэ хагъэунэфыкIыгъ.

ИльэсыкIэу кыхьэрэм зэнэкъо-кIуэм кIэлэгъаджэхэр еджа-кIохэри джыри хэлэжэщтых.

(Тикорр.).

Зэгъэпшэнхэм уапэкIэ уагъаплъэ

(Я 2-рэ нэкIубгъом кыщечжэ).

Неуцрэ мафэр зыфэдэщтыр

Иофшлагъэу шыIэхэр кыдэтлътэхэзэ, Адыгэ Республикэм культурэмкIэ иминистрэу Чэмышьо Гъазый гуцыIэгъу тыфэхуэ. Ащ кызырэуагъэу, республикэ бюджетым кыыхахызэ, культурэмрэ искусствэмрэ ялофшлалэхэр агъэцкIэжыгъэх. Музыкальнэ Iэмэ-псымэу афащэфыгъэр макIэп.

— 2010-рэ илэзсым АР-м иминистрэхэм я Кабинет IэпчIэгъэнэ фондэу иIэм кыыхахы, культурэм епхыгъэ зэхыхъэхуэ зэхашчэрэм сомэ миллиони 5-м ехъу апэуагъэхъагъ. Адыгэ культурэм и Мафэу Успенскэ районым шыкIуагъэхэм, фестивалэу «Обереги Будущее» зыфиIорэм, нэмыкIэхэм ахыщэр апэуагъэхъагъ, — еIо Чэмышьо Гъазый.

— Культурэм иофышIэхэм яфэло-фашIэхэр зэрэжыгъэцкIэхэрэм укытегушыIэ тшIонгъу.

— АР-м и Правительство иунашъокIэ сомэ миллион 43-рэ республикэ бюджетым кыыхахы, цыфхэр зычIэсыр унэхэр нахышIу шIыгъэнхэм пэуагъэхъагъ — культурэм иофышIэ 66-мэ тишIуагъэ ядгъэкIыгъ. Едгъэжыгъэ Иофыр лъыдгъэкIотэщтэу тэгугъэ.

— КультурэмкIэ еджапIэхэм яфэло-фашIэхэри нахышIоу зэрэжыгъэ-цкIэщтхэм шъупылыба?

— ИскусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу Тхъабысым Умарэ ыцIэ зыхырэмрэ искусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ кIэлэцIыкIу еджапIэу ЛъэцэрыкIо Кимэ ыцIэ шIыгъэнхэм зычIэт унэхэр агъэцкIэжыгъэх, общежитиеу ялэхэм язытети нахышIу хъугъэ.

— СурэтышIхэм я Союз иофшлалэ шыкIагъэу илэр бэ.

— ГъэцкIэжыгъын Иофхэр ащ щедгъэжыагъэх. Унэхэр фэбэнхэм фэшI ящыкIэгъэ Иофыгъохэр зэшIотэхых. СурэтышIхэр творчествэм нахышIоу пылынхэм фэшI тапэкIэ IэпыIэгъу тафэхушч.

— Кадрэхэм ягъэхъазырын Иоф кызырэуагъэу зэрэщымытыр тэшIэм, тыкызыкIэупчIэ тшIонгъор макIэп.

— Республикэм иамалхэр дгъэфедэхэзэ, бюджет ахыщэкIэ студенти 150-рэ хэгъэгум иапшъэр еджапIэхэм ащетэгъаджэ, ау ар мэкIало. ИскусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжым, Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжым театрэхэм, библиотекэхэм, нэмыкIэхэм иапе ныбжыкIэхэр ащытэгъэхъазырых. ИскусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ кIэлэцIыкIу еджапIэу Лъэцэр Кимэ ыцIэ зыхырэм кышызэлут-

хыгъэ отделением лъэпкь музыкальнэ Iэмэ-псымэхэм, оред кьалоным, фольклорым ащыфагъасэх. ТищыкIэгъэ кадрэхэр тфикъухэрэп, ар кыдэтлътэтэзэ, хэкIыпIэмэ талъэху.

— БэшIагъэу тытегушыIэ, ау Иофхэр лъы-кIуатэхэрэп. Адыгэ лъэпкь музыкальнэ Iэмэ-псымэхэр зыхэт эстраднэ оркестрэр ары зыфаслорэр.

— Кадрэхэр зэрэтимыIэхэм кыыхэкIэу Иофыр лъыкIуатэрэп. Адыгеим ащ фэдэ куп ищы-кIагъэш, бэ тетымыгъашIэу тыфежэшт — пашуэ иIэн ыльэкIыштыри къэдгъотынэу сэгугъэ.

— Режиссерхэм ялофи дэгъоп. Лъэпкь театрэм Исуп Тимур кыра-гъэблэгъагъ.

— Ар Адыгеим шыщ, ятэу Аслъан Грузием изаслуженнэ артист, Мыекъуапэ шэлажэ. Режиссерхэр Москва, Санкт-Петербург ащедгъэджэнхэ зэрэфаер тэшIэ. Краснодар дэт апшъэр еджапIэм зыкIи тыщымыгъэу Iорэп, ау тэ тызыфаер исэнэхъат куоу зышIэрэ режиссер. ЯпчъагъэкIэ бэ мыхъухэрэми, режиссерхэр ясэнэхъат фэджэгъэ кадрэ дэгъунхэ фае.

— 2011-рэ илэзсым я III-у «Наш Кавказский меловой круг» зэхэшъушчт. Ащ нэмыкIэу пшъэрылъ шъхъалэу шъуилэхэр кыталоба.

— Республикэ библиотеки 4 тиI. Яматериальнэ этегъэпсыхъагъэкIэ уащытхуэнуу шымытми, Кыблэ шъолъырым ибиблиотекемэ ябгъапшэхэмэ, пэрытныгъэр алыгъ. Ти Лъэпкь библиотекэ иматериальнэ гъэпсыкIэ уезэгъын плъэкIынэу щытгъэп. Ти Президентэу ТхъакIушынэ Аслъан кызырэуагъэу, библиотекэм чыпIэу ылыгъыр фикъурэп, непэрэ уахътэм диштэу кIэу шIыгъэн фае. Амалхэр зэрэдгъэфедэщтхэм тылэхъу.

— Музейхэм уакытегушылагъэп.

— Федеральнэ гупчэр кыхъалажэзэ, «Музей под открытым небом» зыфиIорэр Лъэпкь музейм кыгодгъэуцощт.

— Театрэми бэрэ тытегушыIэ, зэхьокIыныгъэхэр фэхушчтхэ?

— Театрэр зычIэт унэр тапэкIэ дгъэцкIэжышч. Нэфынэм, макъэхэм, нэмыкIхэм япхыгъэ Иофыгъомэ тапыл. Ащ дакIоу, унакIэ шIыгъэн фаеу ти Президент кылыагъ.

— СыкызыкIэупчIэщтым зэп тызэ-рэтэгущылагъэр. Иофхэр лъымыкIуатэхэу слорэп, ау гъэзетеджэхэри ащ егъэгумэкIыхэшъ, кьапIо сшIонгъу

Кавказ заом ехылыгъэ спектаклэхэм, филь-мэхэм янеуцрэ мафэ зыфэдэ-щтыр.

— Нурбий, Кавказ заор зауhyгъэр илэзси

150-рэ 2014-рэ илэзсым хушчт. Тилъэпкь итарихь чыпIэшхо щеубыты Кавказ заом. Режиссерэу ХъакIэгъогъу Къэсэй ыгъэхъазырыгъэ сценарьер Москва дгъэхъыгъэ фильмэ тырахы тшIонгъоу. Литературэм, культурэм, искусствэм джэуап хэхыгъэ ратын фае Кавказ заом. Тытхъаусыхэн кьодыем паеп — тищыIэныгъэ-кIэ шIуагъэ кытфыхыным пай. Сэ сишIошI-кIэ, театрэми ащ джэуап кыритын фае — материал щымыIэу щытгъэп. Москва фильмэм пае кытытIоштым темыжэу театрэм спектаклэр ерэгъэуцу — егъэжыапIэ ершI. Сэ шъхъэкIэ а темэм сьдэлэжэщт театрэм спектаклэр ыгъэуцунхэм фэшI.

— Гъазый, ИлэзсыкIэр кызыщы-хъащт уахътэм тызэдэгущыIэ. Тигъэ-зетеджэмэ мэфэкIым пае сыда кьапIо пшIонгъор?

— «Къэгъэгъэштахэм», адыгэмэ ИлэзсыкIэр зэрэхагъэунафыкIыштыгъэм, фестивалэу зэхатщэрэмэ Иофыгъохэр лъыдгъэкIотэщтых. IэкIыб хэгъэгумэ арыс тилъэпкьэгъумэ нахышIоу тадэлэжэнымкIэ программэ зэхэдгъэу-цагъ, ащ культурэм иофышIэмэ язакъоп хэлэ-жышчхэр. Тилъэпкьэгъухэр зыщыпсэрэ Урысыем ишъолъырахэм, IэкIыб хэгъэгухэм концертхэр кьащыттышчтых, спектаклэр кьащыд-гъэлъэгъошчтых, титхаклохэр, цыф гъэшIэгъон-хэр тилъэпкьэгъумэ алудгъэкIэщтых. Адыгэ культурэм имафэхэр зэхэтшэщтых. Германи-ем, Иорданием, нэмыкI хэгъэгухэм тимудей-хэм якъэгъэлъэгъонхэр ащыкIошчтых. Москва щыхъугъэ бырсыхрэмэ тагъэгумэкIыш, Ленинград хэкум, Москва, фэшъхъафхэми тикультурэкIэ талыIэсышчт, хэгъэгум имапыр псэукIэ игъэпытэн тыхэлэжэщт.

— ИлэзсыкIэм ехуылэу «Илэзсым иорэд» зыфиIорэ зэхыхэр мыгъэ зэхэшъушчэн шъулъэкIыгъэп...

— КъэкIошчт илэзсым ащ тыдэлэжэщт, мы-гъэ тфэгъэхъугъэп. ИлэзсыкIэм пае «Адыгэ макъэм» еджэрэмэ зэкIэми сафэгущIо, ягухэ-лышIухэр кьадэхъунхэу сафэлъало.

— Шъори шъуигухэлъышIухэр кыжжудэхъунхэу тышъуфэлъало.

— Тхъауегъэпсэу.
Сурэтым итыр: Чэмышьо Гъазый.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкь ИофхэмкIэ,
IэкIыб къэралхэм
ащыпсэрэ тилъэп-
кьэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкIэ
ыкIи къэбар жъу-
гъэм иамалхэмкIэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шъхъалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыдэщыIэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхъалэм
иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыжэ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урысые Федерацием
хэутын ИофхэмкIэ,
телерадиокъэтын-
хэмкIэ ыкIи зэлы-
IэсыкIэ амалхэмкIэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыпIэ гъэлоры-
шлалэ, зэраушыха-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-
тыхэрэм мышъып-
кьагъэу кьахафэ-
хэрэмкIэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
кIыжэ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым щылажэхэр-
рэмрэ яеплгыкIэ
зэтемыфэн ыльэ-
кIышчт. Гъэзет-
еджэхэм кьыт-
фагъэхъырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкIи кьэ-
зытхыгъэхэм
алэкIдгъэхъа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4668
Индексхэр
52161
52162
Зак. 3571

Хэутыным
узыщыкIэтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

***** КIымэфэ футболыр *****

УпчIэу шыIэр бэ

Илэзсэу дгъэкIотэжырэм футболымкIэ кIымэфэ зэнэ-
кьокъухэм ахэлэжырэ командэхэм аужырэ ешIэгъухэр
ялагъэх. Финалым хэфэщтхэр джыри кьэ-
нэфагъэхэп. Зичэзыу зэлукIэгъухэу кьэ-
нагъэхэм ялътыгъэр бэ.

Апшъэрэ купым хэтхэр тхъаума-
фэм эдешIагъэх.
«Мыекъуапэ» — «Шагъдый»
— 2:1, МГТУ — «Тулскэр» —
2:2, «Лада-Чыгушъхъ» — АРГ
— 3:2.

Къэлапчэм Iэгуаор анахыбэ-
рэ дэзыдзэрэ футболистмэ Гъунэ-
жыкьо Азэматрэ Александр Нар-
тиковымрэ ащышых. «Бомбар-
дир анахъ дэгъу» зыфиIорэ шыт-
хъуцIэр кыдэзыхышчт футболи-
стыр кьэшIэгъошIу хушчтэу тлът-
эрэп.

ЯтIонэрэ купыр

Купым хэт командэхэр тIоу
гошыгъэхэу зэнэкьокъух. ЕшIэ-
гъухэр зэраухыгъэхэр зэтэгъа-
пшэх.

«Спортмастер-2» — «Кавказ»
— 0:5, «Спортмастер» — «Джо-
кер» — 8:1, УВД — МГГТК —
4:2, «Улап» — «Картонтарэр» —
7:1, «Квант» — «Радуга» — 5:4,
«Газпром» — «Звезда» — 1:5,
«Дизайн» — «Старт» — 4:4,
«Ханскэр» — ИФК — 4:6.

ЧыпIэу зыдэщытхэр

Апшъэрэ купым хэтхэр зыдэ-
щыт чыпIэхэмрэ очко пчъагъэу
яIэмрэ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

1. МГТУ — 12
2. «Мыекъуапэ» — 9
3. «Шагъдый» — 8
4. «Урожай» — 6
5. «Лада-Чыгушъхъ» — 5
6. «Динамо» — 4
7. АРГ — 3.

ЯтIонэрэ купэу «А»-р

1. «Спортмастер» — 18
2. «Кавказ» — 18
3. ИФК — 15
4. «Ханскэр» — 8.

Купэу «Б»-р

1. «Дизайн» — 16
2. «Старт» — 11
3. МГГТК — 10
4. «Звезда» — 9.

Зичэзыу ешIэгъухэр 2011-рэ
илэзсым шылэ мазэм и 2 — 3-м
ялэщтых.